

Суслик Іванна Василівна, здобувач вищої освіти факультету міжнародних відносин
Хмельницький національний університет, Україна

Науковий керівник: Тарасова Ольга Володимирівна, канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри практики іноземної мови та методики викладання
Хмельницький національний університет, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОЗМОВНОЇ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Актуальність теми зумовлена інтересом до дослідження розвитку розмовної лексики сучасної англійської мови. Динамічність системи мови потребує постійного дослідження, як на синхронному зрізі, так і в діахронії.

Сленг – доволі поширене явище, він є засобом спілкування у найрізноманітніших прошарках населення. “Сленг – стародавній, як світ”, – зазначає видатний мовознавець, фахівець у галузі сленгу й укладач словника сленгу Ерік Партрідж. “Сленг” був присутній і в грецькій, і в латинській мовах – адже люди завжди залишалися людьми, вони завжди прагнули поживити мову, урізноманітнити її образними словами і фразами, змінюючи на свій лад незрозумілі “вчені” та офіційні слова [1].

Зміни в лексичному складі є найбільш швидкими й помітними. Саме тому лінгвістичні та соціолінгвістичні проблеми, пов'язані з розвитком, збагаченням словникового складу, завжди були в центрі уваги мовознавців. Новими одиницями зазвичай вважають слова, а також їх окремі значення, вислови, які з'явилися в мові на даному етапі її розвитку, і новизна яких усвідомлюється мовцями (загальномовні неологізми) або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуально авторські неологізми). В останньому випадку йдеться про okazіоналізми (мовленнєві одиниці, які утворюються за стандартними та новими словотвірними моделями).

Зацний Ю. А. зазначає, що неологізми можуть бути поділені на: лексичні (нові слова); фразеологічні (нові стійкі словосполучення); семантичні (нові лексико-семантичні варіанти слів або нові варіанти стійких словосполучень) [1]. На думку вчених, кількість інновацій на лексичному рівні не піддається точним підрахункам, оскільки неологізми виникають не в мові взагалі як у системі соціально закріплених знаків, здатних об'єктивно існувати, а в реалізації цієї системи – у мовленні конкретних носіїв. Саме тому у світлі дихотомії «мова – мовлення» виникають проблеми, пов'язані з «оказіональністю» – «узуальністю» новотворів. «Оказіональні» одиниці іноді протиставляють неологізмам, стверджуючи, що вони створені лише для конкретного випадку. Деякі нові одиниці утворюються авторами тільки для конкретного контексту поза межами якого вони втрачають право на існування. Але при цьому необхідно зазначити, що більшість неологізмів, зафіксованих словниками спочатку виникли як okazіоналізми. Завдяки своїй популярності, розповсюдженості, загальноновживаності вони перейшли до категорії неологізмів [3].

Роль сленгу неухильно зростає, оскільки сленгізми – часто вживані лексичні одиниці, що проникають у мовлення, їм притаманний інноваційний потенціал, що привертає до себе особливу увагу, навіть якщо ці лексичні одиниці є елементами контркультури. Сучасний англійський сленг становить 10–20% словника середнього американця. Він характерний у мовленні у Великій Британії, Австралії, Канаді. Сленг використовують не тільки у мовленні представників різноманітних верств населення, а й у художній літературі, у засобах масової інформації: газетах, журналах, телебаченні, а також на сцені, і навіть в рекламі.

Серед соціальних і соціально-етнічних діалектів, що активно поповнюють останнім часом макросистему англійської мови, слід насамперед відзначити “діалект афроамериканців”. Існує кілька десятків позначень цього діалекту, найчастіше вживаються такі назви, як Afro-American English, African American English, African American Language, African American Vernacular English, Black Dialect, Black English, Black Talk, Ebonics. Останнім часом на базі слова *ebony* (*ebonics*) виникають неологізми *Bubbonics* “діалектні особливості англійської мови півдня США, що слугували основою діалекту афроамериканців”, *ebonic poetry* “поезія, написана на діалекті афроамериканців” [2].

З жаргону темношкірих спортсменів-баскетболістів було запозичене дієслово *to slam dunk*. На жаргоні дієслово мало значення “відправити м’яч у кошик із силою”, а в літературній розмовній мові воно почало вживатися для номінації поняття “нанести сильний, нищівний удар”, причому надалі цей жаргонізм зазнав функціонально-семантичної “переорієнтації”, виконуючи роль прикметника. Прикладами останніх запозичень із соціально-етнічного діалекту афроамериканців можуть слугувати образні фразеологізми *ghetto pass*, *like white on rice*, *meatball in the rice*, *upside the head*, *poot butt* [2].

Запозичення з певних соціальних, етнічних і професійних жаргонів зумовлені актуальними проблемами суспільного життя носіїв англійської мови, активними громадськими рухами. Так, у зв’язку з суспільною значущістю екологічних проблем спостерігається інтенсивне збагачення розмовної лексики за рахунок надходжень з жаргону фахівців сфери охорони довкілля. Відзначимо, наприклад, концентрацію неологізмів, особливо складних слів і словосполучень, навколо слова *carbon* як ключової одиниці, що пов’язана з проблемою забруднення: *carbon cap*, *carbon charge*, *carbon credit*, *carbon footprint*, *carbon negative*, *carbon neutral*, *carbon offset*, *carborexia*, *carborexic*. З досягненнями біоінженерії пов’язані такі інновації, як *Frankenfish* (зрощення слів *Frankenstein* + *fish*) “риба, виведена генетичним шляхом”, *Frankenfood* (зрощення слів *Frankenstein* + *food*) “штучна їжа”, синтетичні продукти харчування, одержані шляхом біоінженерії”. Значна кількість інновацій пов’язана з рухами за “здорову їжу”, корисне харчування. Наприклад, з вегетаріанським рухом пов’язані десятки неологізмів, серед яких *fishetarian*, *pescetarian* “вегетаріанець, який, однак, споживає багато риби”, *flexitarian* “вегетаріанець, який не завжди вживає рослинну їжу”, *freegan* “екологічно свідомий вегетаріанець, який вживає в їжу продукти вторинної переробки”. До англійського загальнонаціонального лексичного стандарту ввійшли зі сленгу такі слова, як *bluff*, *billet*, *minx*, *flummoxy*, *ripping*, *humbug*, *flog*, *soccer*, *yarn*, *shabby*, *sham*, *pluck* – “сміливість”, *whitewash*, *baggage* – “дівчина”, *bet*, *bore*, *chap*, *donkey*, *hoax*, *kidnap*, *mob*, *odd*, *trip*, *character* – “людина”, *to bolt* – “тікати”, *fishy* – “підозрілий” та ін. Однак окремі сленгізми вживають у мовленні сотні років, і вони не набувають статусу колоквиалізмів чи стандартних слів. Наприклад: *grub* (food) використовують з 1600-х років, а *lousy* (bad) – з 1700-х років [4].

Запозичення в різних мовах по-різному впливають на збагачення словникового запасу. В певних мовах вони не мали такого впливу, який міг би істотно відобразитися на словниковому запасі мови. В інших мовах у різні історичні епохи вони мали такий істотний вплив, що навіть службові слова як, наприклад, займенники, прийменники, запозичені з інших мов, витіснили корінні службові слова. Оскільки процес запозичення є властивим для кожної мови і особливо значущим для лексичного складу англійської мови, ця тема завжди розглядалася як важлива і актуальна [5].

Отже, останніми десятиліттями сленг відіграє особливо важливу роль у збагаченні лексики стандартної англійської мови. Сленг – це конотативно забарвлена лексика та фразеологія, яка вийшла за межі певних соціальних груп, має загальномовний характер, широко вживається в розмовній мові, проте її не вважають “стандартною”, літературною. Сленг найчастіше залежить від соціального статусу людей, що його використовують, їхньої національності, професії, хобі. Однак він завжди вирізняється більшою експресивністю і

точністю, ніж загальноживана лексика. Характерним для сленгу є метафоричність та перевага репрезентативної функції над комунікативною.

Висновки. У статті розглянуто лексичний склад розмовної англійської мови та його зміну в останні десятиліття, особливості збагачення лексичного складу англійської мови, а також різноманітні способи і джерела його розвитку та поповнення. Лексичний склад будь-якої мови, зокрема англійської, потребує постійного дослідження.

Список використаних джерел:

4. Жлуктенко Ю.А. (1992). Конверсія в сучасній англійській мові як морфологічно-синтаксичний спосіб словотворення. С.250
5. Гальперин И. Р. (1996) О термине сленг. Вопросы языкознания. С.107–114.
6. Головня А. К. (2018). English speaking countries. С.256.
7. <https://nk.in.ua/pdf/863r.pdf>
8. <http://cyberleninka.ru/article/n/produktivni-sposobi-utvorenniya-novih-sliv-u-suchasniy-angliyskiy-movi>